

[Alvilda Larsen.]

tilstrækkelige. Vi kunne naturligvis have stillet ændringsforslag til svangerskabslovforslaget, f. eks. om udvidet eller rent social indikation eller om fri ret til svangerskabsafbrydelse. Det har vi ikke gjort, fordi vi har den indstilling, at man ikke kan løse vore sociale problemer omkring svangerskab og fødsel ved at give almindelig ret til svangerskabsafbrydelse.

Det ville have været rart, synes jeg, om alle de modstandere af svangerskabslovforslaget, der i den sidste tid har udfoldet så vældige bestræbelser for at ændre det i negativ retning, som har udvist så stor harme og forargelse og så stor omsorg for det ufødte barn, ville have ladet deres harme, moral og omsorg komme til orde overfor den uret, der oftest er årsagen til, at kvinder i tusindvis ikke tør føde deres børn; for det er dog den kendsgerning, vi skal tage stilling til, at der årlig foretages ca. 10 000 ulovlige afbrydelser. Og hvorfor finder de sted? Fordi kvinderne ikke ønsker børn? Fordi de er ansvarsløse? Nej, de finder sted, fordi kampen for tilværelsen i vide kredse er meget hård. Der er mange ting, der spiller ind i menneskenes daglige tilværelse. Der er arbejdsløshed, der er frygten for at miste et arbejde, der er boligmangel eller meget dårlige boligforhold; og disse afbrydelser skyldes ikke mindst ansvarfølelse overfor de børn, der er i forvejen, angsten hos kvinderne for ikke at kunne sørge godt nok for de børn, de har, ønsket om at sikre dem en god start i livet o. s. v. Det er netop denne ansvarfølelse overfor børn, de har, der får mange gifte kvinder til at ty til svangerskabsafbrydelse.

Det vigtigste af alt er at skabe trygge økonomiske kår, skabe sådanne sociale fremskridt, sociale forbedringer, at ønsket om svangerskabsafbrydelse ikke opstår. Hvis vi ikke gør det, er jeg bange for, at kvinderne stadig vil søge tilflugt til ulovlige afbrydelser. Jeg vil gerne i denne forbindelse rette en appel til de kirurger og de gynækologer, som har protesteret i den sidste tid, rette en appel til lægerne om at være med også på den front, der ønsker, at der skabes forbedringer, økonomiske forbedringer, af en sådan art, at svangerskabsafbrydelserne bliver færre.

Der er talt om den samvittighed, som lægerne i særdeleshed er i besiddelse af, og i anledning af diskussionen herom i dag vil jeg gerne sige, at jeg personlig godt forstår kirurgerne og gynækologerne; men når man i den forbindelse taler om samvittighed, vil jeg minde om, at tusinder af de kvinder, som tager deres tilflugt til svangerskabsafbrydelse, sikkert også — det vil jeg mene — ofte handler i modstrid med deres samvittighed, ofte har meget store samvittighedskvaler. Og det gælder ikke kun de kvinder, som foretager ulovlige afbrydelser; det gælder, tror jeg, også de kvinder, der ansøger om og får tilladelse til legal afbrydelse af deres svangerskab. Den handling medfører også for dem store sjælekvaler, og dette ønsker jeg sagt her, fordi ordet „samvittighed“ er nævnt så ofte udelukkende i forbindelse med lægerne. Jeg vil gerne understrege som min opfattelse, at hvordan man end ser på spørgsmålet svangerskabsafbrydelse, hvilken moralsk eller etisk indstilling man end har til spørgsmålet, så vil lovlige afbrydelser foretaget af læger være at foretrække fremfor afbrydelser foretaget af kvinderne selv eller af tvivlsomme hjælpere.

Vi har haft en form for social indikation, kan man vel sige, i den gældende lov. En del af de legale afbrydelser kan henregnes herunder. Bliver det lovforslag, vi her behandler, nu vedtaget, vil det vel nok sige, at endnu en del kvinder vil få foretaget legale afbrydelser i stedet for illegale; men loven vil ikke nedsætte afbrydelseernes samlede tal, for de økonomiske hjælpeforanstaltninger, som tilbydes kvinderne i forbindelse med denne lov, er trods forbedringer lige så utilstrækkelige, som de var i 1937, og som de har været i den nugældende lovs løbetid. Derfor vil denne svangerskabslov ikke i fremtiden blive overholdt; derom er jeg overbevist. Vi vil stadig have en lov, som befolkningen, som kvinderne, ikke vil overholde, fordi de ikke kan.

Der har hidtil så godt som intet været gjort for at lære befolkningen ikke at sætte uønskede børn i verden. Det viser de mange børn, der fødes udenfor ægteskab; de er så godt som altid uønskede. Men det uønskede barn er også et stort problem for den gifte kvinde; mødrehjælpsinstitutionernes statistik over deres klientel fortæller med tørre